

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

HEMEROTECA
MUNICIPAL
MADRID

¡VISCA...
LA DICTADURA...
.....

EN LA DIADA

—Que toca la marxa fúnebre
de Chopin?
—No! La marxa reial!

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, núm. 18; Telèfon núm. 15247 :: :: BARCELONA

Gran Basar de Sastreria, Camiseria, Capelleria i Gèneres de Punt, Sistema Nord-Americà

Liquidació de totes les existències de la temporada passada a qualsevol preu, i Renovació completa amb grans novetats, en totes les Seccions. Les liquidacions contínues han consolidat la nostra fama de baratura, i han augmentat la nostra parròquia continuament.

Apassionats per l'ideal de facilitar el vestir amb la millor elegància i la més gran baratura, avui podem oferir un formidable assortit de vestits per a Carrer, Sport, Dol i Etiqueta amb gustos «Gran Chic» i Tall Anglès, als preus següents:

10.000 Abrics forma «Moderníssim», amb teles de gran novetat, des de 25 pessetes. Vestits confeccionats, 20, 30 i 40 ptes. Vestits a la mida, a 50, 60, 75 i 100 ptes. Pantalons confeccionats, a 5, 10 i 15 ptes. Pantalons a mida, a 20 i 30 ptes.

La amplitud de les nostres existències arriba fins a les classes més selectes, com les millors cases, però sempre amb gran diferència de preus.

En casos d'urgència, tenim una secció de Confecció Ultra Ràpida que enllesteix els encàrrecs a les quatre hores de rebuda la comanda.

Unica Casa on el comprador trobarà, a les escaparates, un bon nombre de Models posats en Maniquins, com a les millors cases de París i Londres.

SECCIO DE CAMISERIA

Camises blanques, des de 3,95 pessetes; Camises de Percal, des de 4,95 ptes.; Camises Popelín, des de 6,95 ptes.; Calçotets, des de 1,95 ptes.; Paiames, tots colors, des de 9,95 ptes.

A continuació detallem alguns articles d'altres Seccions de la Casa:

Impermeables, des de 20 pessetes; Americanes punt, des de 20 ptes.; Americanes Sport, des de 25 ptes.; Trinxeres, des de 15 ptes.; Guardapols, des de 5,95 ptes.; Gorres, des de 0,95 ptes.; Capells, des de

7,95 ptes.; Tirants, des de 0,95 ptes.; Mitjons, des de 0,50 ptes.; Mocadors de Butxaca, des de 0,50 ptes.; Corbates, des de 0,95 ptes.; Lligacames, des de 0,50 ptes.

Obsequiem amb segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per a la Velleja i Estalvi, amb els quals sobren gratuïtament llibretes d'Estalvi, i es poden utilitzar per a les altres operacions de la susdita Institució, i altres sorprenents regals.

NOTA: Els de fora de Barcelona podran servir-se de la nostra casa trametent-nos 50 cèntims en segells i rebran els nostres catàlegs, figurins i un sistema especial per a prendre's la mida

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: **Estranger 5 pessetes**

FORA DE BARCELONA: **Espanya, 3 pessetes**

CRÓNICA

Morts catalans

EM nascut en una època en què hem tingut la sort de conèixer personalment Angel Guimerà, Ignasi Iglésies, Maurici Vilumara, Francesc Layret, Salvador Seguí, Enric Prat de la Riba, Pompeius Gner, Narcís Oller, i d'altres més. Tots ells han honorat Catalunya d'una manera o altra; tots ells han estat un moment consciència o anècdota; actualitat o ànima de Catalunya. Però en aquesta transició dels homes inicials del segle xx i els que ara comencen a donar característica i personalitat als temps presents, la mort d'aquests homes sembla que no ha deixat gaire impressió en ço que podríem dir-ne i en diem l'esperit col·lectiu. Catalunya, fa l'efecte que s'hagi adonat del que Ortega i Gasset diu en el seu darrer llibre de "La rebelión de las masas", que de cop i volta ens hem adonat que els morts han mort de veritat, que ens han abandonat i que tots els problemes que tenim davant nostre ens els hem de resoldre nosaltres mateixos. I, afegim nosaltres, que en adonar-se que els morts ja no serveixen per res, el seu sentit materialista i dinàmic, l'ha fet oblidar que certs morts no moren mai, que així com l'ideal deixa d'ésser-ho quan passa a ésser realitat i la materialització de la idea es converteix en especulació, així també, quan la matèria torna a ésser ideal—és a dir, quan passa de la vida a la mort, del fet al record—, torna a ésser transcendental per als fets presents i futurs.

Tirso de Molina, al seu inicial "Don Joan", diu que la mort és efectiva quan el nom és oblidat per tothom. Mentre hi ha record, hi ha existència d'immortalitat. Mentre en aquest món hi hagi un home, un noi, un estudiant, una dona que recordi un nom, i per tant qualche cosa inherent a aquest, l'ànima no ha mort, perdura entre nosaltres. D'ací la necessitat que partits polítics, cultures, civilitzacions, potències, etc., han de perdurar el nom, la figura

del geni, de l'heroi, del sant, etc., en pedra, per tal que les generacions successives mantinguin el caliu d'aquell record.

Però Catalunya sembla un poble nou, un país que cada dia neix i que en la son de la nit ha oblidat els noms que li donaren glòria, prestigi i que feren i referen la seva personalitat quan aquesta estava atüida i ignorada sota la capa d'un provincianisme grotesc i tristíssim. A Catalunya, el deure amb l'home que se'n va, sembla acabat el dia en què se l'ha acompanyat fins al cementiri. No hi ha un estat d'opinió organitzat que reculli la inquietud col·lectiva, no hi ha entre nosaltres—excepció feta dels "Amics d'Ignasi Iglésies—homes que cuidin de mantenir amb plaques commemoratives, amb noms de carrer, en monuments necessaris al record viu d'aquells morts que, en ésser-ho, s'han tornat banderes i símbols.

Ni Guimerà, ni Layret, ni Seguí no tenen encara un monument, un nom de carrer, ni una tomba digna d'ells; ni Oller, ni Gner, ni Vilumara no tenen una placa advertint al passavolant les cases on visqueren; Prat de la Riba, Pi i Margall encara no tenen monument a Barcelona. Clar que hi ha molts monuments, clar que hi ha molts canvis de noms de carrer, però no tenim ni una placa que recordi on va viure Guimerà al carrer de Petritxol, ni una altra a la Plaça de Medinacelli, on va viure Pompeius Gner—amb qui les esquerres tenen un deure de reivindicació que complir, donat que les dretes han cuidat d'una manera pèrfida i extraordinària de destruir el seu record; ell fou un dels primers escriptors catalans d'importar a la nostra cultura el sentit filosòfic modern que envaí Europa en la segona meitat del segle passat—mestre admirable en qui les dretes i l'Església no han volgut veure-hi més que un escriptor humorístic, ofegant la personalitat seriosa i important que hi ha en l'home que va escriure "La mort i el diable", "La dona mediterrània", "Amics i mestres", i que féu molt per a donar una crítica filosòfica a l'estovament espiritual de l'època provinciana i grotesca dels Flaques i Casals i Comes i Masferrer.

Els morts de Catalunya semblen definitivament morts. Té tanta feina per fer Catalunya, que els oblida o almenys dona aquesta sensació, i cal que Catalunya s'adoni d'una vegada per sempre que el record d'aquests morts, la perpetuació del seu símbol té molta més valor en el temps i l'espai, que el guany d'unes hipotètiques eleccions municipals o de diputats provincials.

FRANCESC MADRID

2009 Ministerio de Cultura

Aranjuez a Rusiñol

El nostre entranyable amic Santiago Rusiñol, acaba de rebre l'homenatge d'Aranjuez. Els veïns i les autoritats d'allà han volgut expressar-li la gratitud que senten envers ell, perquè ha portat a les teles, orgull de tots plegats, els magnífics jardins d'aquelles contrades. I és que avui no es pot evocar el nom d'Aranjuez sense Rusiñol.

Negant la importància oficial, Rusiñol ha acceptat l'homenatge del poble, del sector popular que, donant el nom del dramaturg-poeta a una plaça, ha posat en les seves mans una pipa d'ambre, record de l'homenatge.

Ja no som nosaltres mateixos els qui estem contents i gelosos dels nostres homes. Més enllà de la nostra terra hi ha gent que els estima i els ret tribut d'admiració.

Rusiñol va regradar a Aranjuez, l'homenatge que li varen dedicar.

Nosaltres, com a catalans, com amics de l'artista, ens sentim orgullosos d'aquest acte i fem constar que, mentre allà afalaguen un català, ací recomencen l'època de persecució contra les nostres més preades manifestacions i, com una raça maleïda, se'ns empresona, processa i exilia.

Mentre el poble ens estima, els qui diuen governar ens fuetegen.

EL GLOSSARI DE CADA ANY

Hi ha tres o quatre festes a l'any que el glossador es troba en un greu compromís: el de no saber què dir, perquè ja no sap què dir. Aquestes festes són Nadal, els Reis —d'un quant temps ençà, no estan gaire de moda—, Carnestoltes, Sant Joan i la diada dels Morts.

Al glossador li sembla que el millor fóra publicar cada any el mateix article. El lector, després d'un any, no se'n recordaria i li semblaria una cosa nova. Però l'editor s'enutjaria, i no convé fer enutjar l'editor.

I és llàstima, cregueu. Perquè fóra tan còmode escriure aquests quatre o cinc glossaris i anar-los servint al públic cada vegada que els arribés el torn: Disfresses, xampany, confetti, serpentines, "No me conoces! No me conoces!": Carnestoltes; l'estel meravellós, els tres reis camí de Betlem, la illusió, la sabata de l'infant al balcó: festa dels reis; aufàbregues, coca ensucrada, aiguardent, pianets de manubri, el tòpic de la nit de l'amor, coets, petards, fogueres: sant Joan; torrons, neules, pollastre, pessebre, missa del gall, fred: Nadal; castanyes, panellots, vi dolç, coronas de flors, visita al cementiri, l'imbecil Don Juan Tenorio: Tots Sants.

Perquè és fatal, no hi valen ni la inventiva ni l'originalitat ni res: cada any heu de caure en els mateixos tòpics, en les mateixes imatges, en els mateixos llocs comuns.

Ara, aquest any, per exemple, ¿de què hem de parlar, si volem retre tribut a l'actualitat?

De les castanyes? De les castanyes, aquest any, no convé parlar-ne, perquè n'hi ha massa — encara n'hi haurà més —, perquè van donades.

Dels panellots? No estem per dolçors; n'estem ja empudegats, de dolçors. I ens convé un menjar més fort i nutritiu.

Del Tenorio, que no era sinó un pinxo? Ja n'estem cansats, de pinxos.

Dels morts? N'hi ha tants! Fins n'hi ha que, per a despistar, van disfressats de vius. Però són ben morts.

Dels cementiris? Si la U. M. N. segueix fent propaganda amb la impunitat d'ara, aviat tot el país ho semblarà, un cementiri.

De les coronas? Cada any se'n veuen més poques.

Lo millor serà que no diguem res de res i pleguem.

Ja hem plegat.

VIRAI

COMPETÈNCIES

L'altre dia, el "sanyó" Maluquer i Viladot, president de la Diputació, com tots vostès saben, digué als periodistes:

—Bueno, señores, ustedes me dirán qué hemos de hacer.—Com poden veure, el castellà del senyor Maluquer és deliciós.— Digamme ustedes algo para seguir sus orientaciones. Hay que hacer algo por Cataluña. Algo así, qué diré yo, como los "Pomells de Joventut".

Un dels periodistes, en oir això, digué a un company:

—Es veu que al "sanyó" Maluquer també li agrada fer broma.

—Sí; vol fer la competència a l'alcalde, que també sembla de cine.

ENTRE GENERALS

El general Berenguer (Damas) ha dit que el general Despujol i Sabater (governador civil de Barcelona, encara) està realitzant en aquest govern civil "una labor muy interesante".

"Bueno"!

EL BOU I LES VEDELLETES

De certa gent emplomallada i important, deia Anatole France que tenen el crani de bou amb un cervell d'ocellet.

Salvant els respectes, Primo de Rivera hauria estat, segons aquesta definició, un magnífic exemplar de la raça bovina que remugava, no sempre mansament, unes inacabables notes oficioses.

Calvo Sotelo, Galo Ponte, el Baró de Viver i d'altres il·lustres pupins no passarien aleshores de tendres vedelletes..., vedelletes que encara remuguen, és clar!, les faves de la Dictadura.

BRASILER, HOME FELIÇ!

Al Brasil diuen que no saben qui és el cap del govern. Felç ignorància! Ja ho sabem nosaltres, ja. Es allò de la dita:

Pel c. entra la lletra.

MINERVES

La Minerva, la famosa Minerva del Passeig de Gràcia, ja és fora...

Pobra Minerva! Ella, al capdavant, ha pagat tots els plats trencats, totes les responsabilitats...

I, mentrestant, hi ha encara a Barcelona moltes minerves que van soltes pels carrers, moltes minerves que no volen dimitir...

Pobra Minerva del Passeig de Gràcia! Amb tota la teva lletjor eres, a fi de comptes, la menys monstruosa...

DEPORTS

—La apuesta fué porque un día,
sin mandanga ni boato,
apostamos a porfía,
quién de los dos ganaría
el actual campeonato.

Així deia, tal dia com avui i com cada any, *vive Dios!*, aquell famós *curridu* que és Don Juan Tenorio, el qual ara ja no va amb espasa ni duu botes amb esperons dringadors, com anava abans, sinó que porta calçotets curts, sabates amb fustes i claus a la sola i una veta lligada, mitges farcides de couro i un jersei ratllat, vermell

i blau, amb un escut ben conegut de tothom. L'auditori, compost per un grup d'admiradors que el contemplava bocabadat, l'escoltava disposat a creure de nou les bravates llurs. Perquè *Don Juan* encara és com abans, com al temps de l'espasa i l'esperó. Un fatxenda, inflador de bombes.

Si no fos que es tracta d'una diada tradicional, ni en parlariem. Els *don Juans*, siguin de la mena que vulguin, ens interessin ben poc. Aquest, com tots, ja sabem del mal que ha de morir. Per altra part nosaltres també sabem que un dia és un dia, la qual cosa vol dir el següent: Que per un dia no valia la pena d'encaparrar-s'hi. Però per altra part, hi ha també que per un dia, no val la pena de deixar-ho córrer, i si tothom fet i fet, acostuma dedicar-li unes ratlles, el més còmode és seguir el corrent, i qui ha fet avui, farà demà, o bé tal dia farà un any.

Aquest any el resultat de l'obra estava previst de bon principi. Sortia el *Tenorio* (Barça) a heure-se-les amb un *Megia* (Espanyol) que duia una espasa escapçada de la punta, i amb un

Don Gonzalo (Europa) que sortia amb el melic més arionçat que mai—a part que ja l'hi té de natural.

Amb aquestes circumstàncies, qui és que no tira endavant disposat a atropellar-ho tot?...

*Desde la princesa altiva
a la que pesca en ruín barca,
no hay hembra a quien no suscriba.*

O bé allò:

*Por donde quiera que fui
la razón atropellé...*

*A quien quise provoqué,
con quien quise, me batí
y nunca consideré
que pudo matarme a mí
aquel a quien yo maté.*

El panorama es presentava magnífic, realment. Era allò de fregar-se les mans amb fruïció abans de començar la feina.

I, en efecte, els primers tanteigs resultaren una cosa fàcil, planera. *Don Luis* no feia altra cosa que esquivar la topada, el *Comendador* anava ben bé de bòlit. No hi hauria necessitat de fer agafar al primer per tal de bufar-li a *Doña Ana* ni de castigar al *Comendador* per tal que no pogués dificultar la captura de *Doña Inés*.

Tot hauria anat com una seda si no s'hagués presentat pel mig, serrant de dents i disposat a no fer més comèdia a gust de *Don Juan*, el capità Centelles (Sabadell), que aquest any, al revés dels altres, que es presentava d'allò més manso, ho vol matar tot, i que per ara, si no mata, almenys ja fereix.

Aquest any s'ha enfebrat abans d'arribar a l'acte del sopar, i sense encomanar-se a Déu ni al diable el diumenge es va dedicar a fer la guitza a *Don Juan*. Aquest tot era dir-li i repetir-li:

—Per l'amor de Déu, no siguis ximple! Mira que em descompons i que mates l'obra!

—*Vive Dios!*, que a tal extremo llevada!—li responia el Centelles de la ciutat de les xemeneies i del borró—que aquest any no estic per facècies. Hi ha crisi de fabricació i m'haig de fer passar el malhumor que tinc esbravant-me fent-te la guitza. I burxa per aquí, apreta per allà, li col·locà un empat entre cap i coll.

En abaixar-se el teló, *Don Juan* se li queixava. En Centelles no li responia paraula i es passejava amunt i avall del vestuari com un lleó afamat. Aquest any, aquest Centelles, que els dies d'entre setmana fa de trefilador o de contramestre o de teixidor de vellut, és capaç d'ésser l'autèntic i veritable *Don Juan* del campionat, encara que no arribi a raptar a *Doña Inés del alma mía*.

Heu-vos ací al pobre *Don Luis Megia*, abans famós y temido de tothom. En quant a prestigi *camorrista* i a fatxenda, era un segon *Don Juan*.

Aquest any fa llàstima. Tothom s'hi veu amb cor, menys, naturalment, el *Júpiter*, que és el *Ciutti* de l'actual *Tenorio* campionístic. Diumenge passat va poder treure faves d'olla, esbravant-se i procurant rescabalar-se de les batzegades rebudes, a l'esquena del *Júpiter*.

El trobà desarmat i desprevingut i aprofità l'ocasió per a travessar-lo amb l'espasa, a trasantó. Poc prestigi li donarà aquesta heroïcitat. I, per altra part, poc profit.

I del *Comendador*, ¿què me'n dieu?

Va anar d'excursió a Badalona, i en tornà amb les mans al cap: i el cap amb dos bonys d'un tamany considerable.

Conten els que hi eren que si l'Avellaneda badaloní no hagués tingut bons sentiments, el *Comendador* hauria quedat estès a terra. Que en veure'l tan tronat no van voler abusar i es limitaren a fer-li dos bonys, no més.

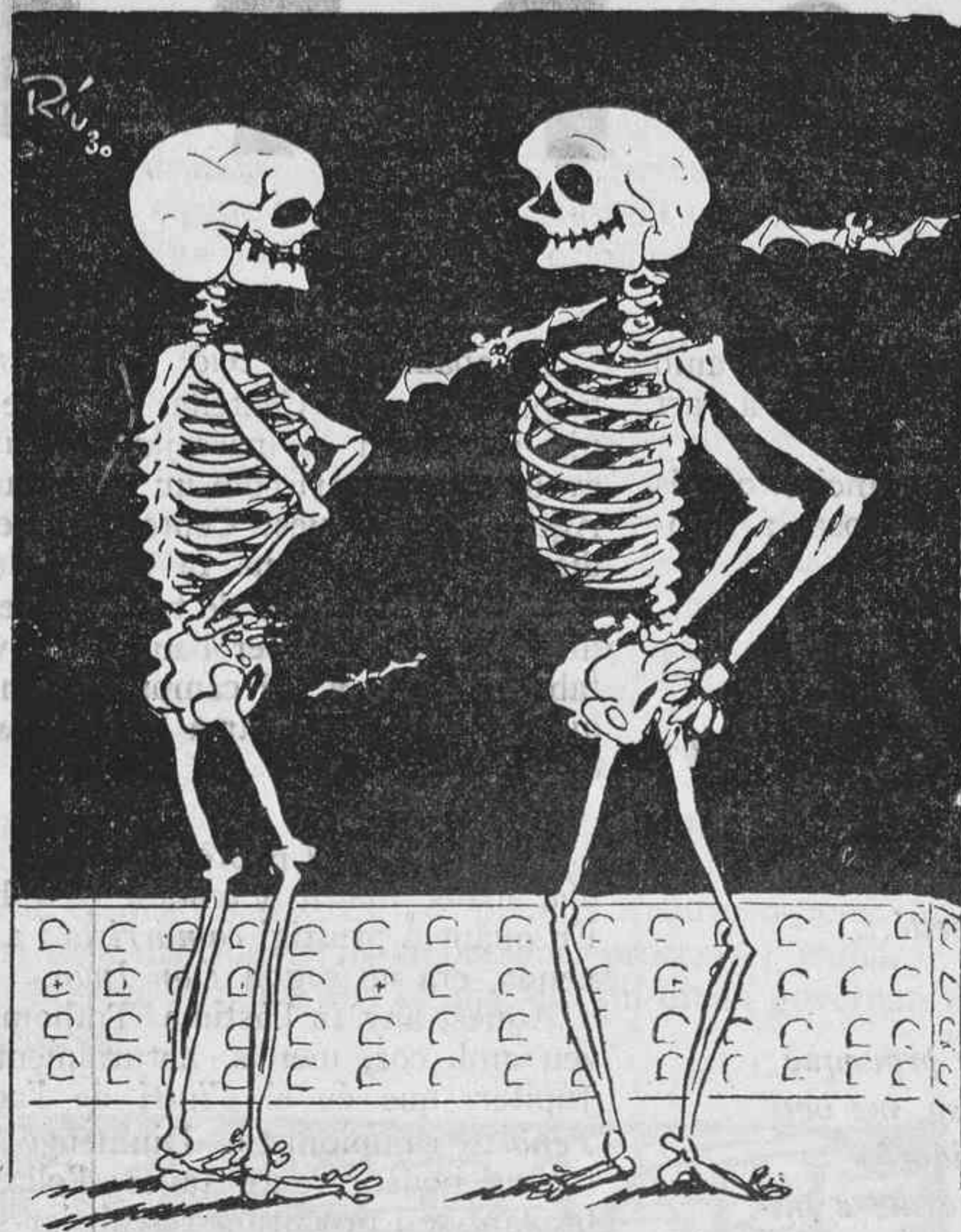

*Esta, amigo, que aquí ves
buena curandera es.*

Hace tapujos, si puede.

La gente la llama: "Fede".

GOL-KIK

ELEGIA

- Com te deien, al món dels vius?
—Constitució.
—A mi, pesseta.

Capricis i paradoxes

CÈDULES

Ja heu tret la vostra cèdula? Sí, segurament, sou un ciutadà honest i no voleu defraudar la ciutat. Altrament no voleu ésser un indocumentat. Voleu tenir els vostres papers en regla, voleu acreditar en qualsevol moment la vostra personalitat.

Ah!, però ja veig la vostra ganyota. Ja sento la vostra veu que m'escridassa:

—La cèdula? Sí, ja la tinc. No puc prescindir d'aquest tros de paper. Per tot i per qualsevol cosa m'és exigit. Però a mi, personalment, de què em serveix? Vull acreditar la meua personalitat?... Inútil! És un document amb el qual la policia no es conforma; no s'hi conforma tan sols un oficial de correus o de telègrafs que em tingui de pagar un simple gir. No em serveix per travessar la frontera, no em serveix per viatjar per la península. No em serveix ni tan sols per acreditar, si hi ha eleccions — que no n'hi haurà, naturalment — el meu dret a votar.

I no solament no em serveix, sinó que és una font de mals de cap i de molèsties. Per treure-la tinc d'anar dues vegades a una determinada oficina. La primera perquè em donin un número; la segona perquè me'l prenguin. I no és pas qüestió d'un moment, no cal dir-ho. Cal fer cua successivament en tres finestrelles diferents. Resumint: si sou obrer, haureu perdut el jornal de dos matins; si sou oficinista, haureu tingut de demanar permís dues vegades per escapar-vos de l'oficina, cosa que potser us haurà costat un gest despectiu del principal; si teniu alguna professió liberal, haureu potser fet impacientar algun client que us esperava. Només si sou periodista no us podeu plànyer del

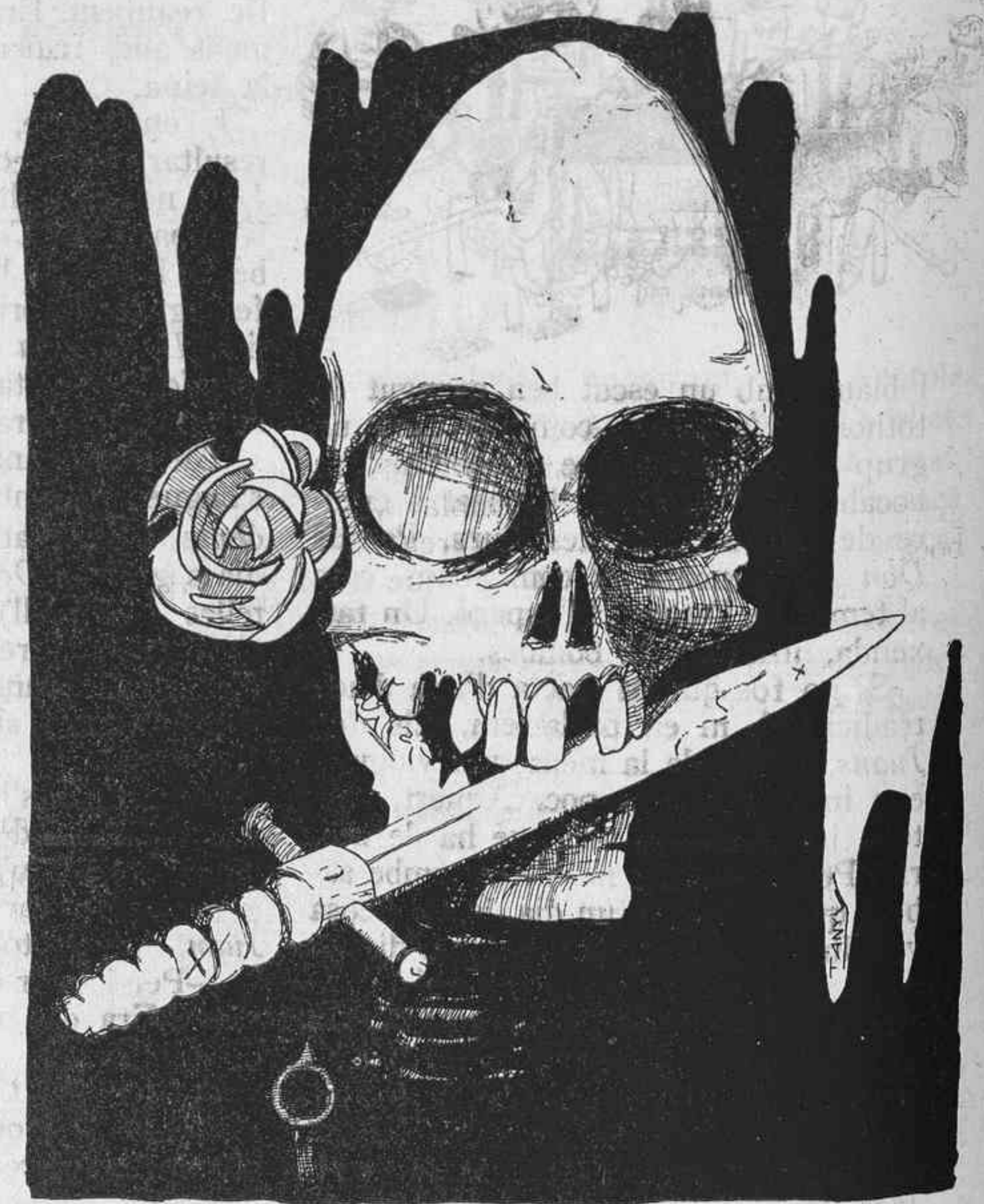
tot. Haureu trobat tema per un article. I si sou comediògraf, podreu haver pres apunts per unes quantes escenes de sàinet.

Altrament, l'espera a peu dret no ens és gens amenitzada. L'oficina serà segurament sòrdida. Si sou dels matiners i heu anat a treure la cèdula a l'istiu, se us hi hauran reblanit els ossos en l'espera. Si heu esperat discretament el temps de pròrroga, us haureu estalviat de passar una mica de calor. L'estona, però, no haurà estat gaire més agradable. El tuf de la paperassa florida, de la carn humana amuntegada, de tabac de pobre, de corretjam de guàrdies-civils us hauran tapat els sentits.

Aquestes són, naturalment, les molèsties que ha d'experimentar cada ciutadà en persona, que no tingui un criat expert per encarregar-li aquesta comissió. Vénen després, però, les molèsties accidentals. Si heu de fer alguna reclamació, aleshores comenceu a tenir d'anar d'un departament a l'altre com una pilota. I, de vegades, encara, resulta que la cèdula que us heu emportat ingènuament té algun dels cognoms o tots dos equivocats, i aleshores resulta que vós no sou vós; que teniu una doble personalitat i que cap de les dues, oficialment, no serveix de res. Comenceu a representar una comèdia pirandelliana que potser serà molt divertida per les autoritats municipals i per les altres, però que per a vós, protagonista, ho és molt poc.

Sí, ja tinc la cèdula: m'ha costat molt cara, m'ha fet perdre molt de temps, i no em dona cap dret efectiu de ciutadania.

DOMÈNEC GUANSÉ

ON N'HI HA HAGUT...

—Qui ho diu, que no era "chulo"? Fins després de mort guarda les credencials: una rosa per les dames, i un punyal pels homes.

Na Llibertat Desitjada de Tots HA MORT

havent rebut totes les clatellades durant 7 anys

Els seus pares Poble Sobirà i Pàtria Estimada, germanes Reunió, Conferència i Premsa; germanastres Detenció, Denúncia, Procés, Clausura i Exili; cosinet (mort) i tutor (viu), us assabenten del seu traspàs i pregunuen a tothom la tinguin ben present en totes les hores de la vida.

País de l'Olla, Tots Sants de 1930

Els Excel·lentíssims senyors President del Consell de Ministres, Ministre de Governació, Director General de Seguretat, Governador de Barcelona i Jefe Superior de Policia han promès assistir als funerals.

NO S'ADMETEN CORONES

Barcelona a Soler i Rovirosa

Diumenge darrer va inaugurar-se el monument al qui fou gran pintor escenògraf En Francesc Soler i Rovirosa. Trenta anys després de la seva mort, s'ha acomplert el deute en què estàvem amb aquell artista.

A les onze del matí, als jardinetes del carrer de les Corts Catalanes i davant un públic ben nombrós, va arribar la delegació de l'Ajuntament i, previ un discurs, fou retirada la bandera catalana que cobria el marbre de Frederic Marés, ja conegut pels nostres lectors per haver-lo publicat la darrera setmana, i després d'uns parlaments, va ésser ofert el monument a la ciutat pel regidor senyor Rocha.

El recinte destinat als convidats era completament ple de persones ben conegudes en les arts i lletres. Prescindirem de citar noms, perquè no és aquí el lloc més oportú de fer-ho. Valgui, tan sols, la nostra afirmació de què la inauguració del monument a Soler i Rovirosa va aplegar tots els sectors barcelonins que, com un de sol, volgueren retre el tardà homenatge al qui fou amic i Mestre.

Tal com digué la representació de l'Ajuntament, estem en deute amb bastants catalans, i ja és hora que comencem a pagar-los els seus comptes. Que el monument de Soler i Rovirosa, en lloc tan cèntric de la ciutat, comenci la nova era de grata recordança per tots.

Cementiris

EL DE MUNTANYA

Es a les afores del poble, damunt del poble, en un pujol de rampa suau. El poble és negre i brut i fa pudor d'estable i de corral. El cementiri és blanc i net i fa olor de llorers i roses.

A més dels indígenes i—durant un parell de mesos—els estiuejants, al poble hi ha les mosques atretes per la brutícia.

Al cementiri, a més d'algun gat misteriós i algun llan-gardaix decoratiu, hi ha papallones: unes papallones magnífiques, unes papallones de Leo Bascht, de decorat de ballet rus.

El cementiri—el camí l'indiquen uns xiprers—és l'únic lloc del poble on s'hi pot llegir, on hi ha una fresca amable i deliciosa. A baix al poble hom s'hi mor de pudor i de calor.

Algú ha dit:

—Al cementiri d'aquest poble, els morts hi han anat a passar l'estiu.

EL DE VORA EL MAR

Es dalt d'unes roques, tot blanc. Sembla talment com si fins allà dalt hi hagués arribat l'escuma de les ones i s'hi hagués solidificat. Per entre la blancor, damunt del cel blau, treu el cap, encaputxat de negre, un xiprer.

Hom diu que, els dies de tempesta, quan el mar udola, també treuen el cap els morts, plens de neguit i d'angúnia.

Els morts d'aquest cementiri són més feliços que els altres, perquè la remor del mar els vetlla el son amb una cançó de bressol.

Algunes nits les sirenes, a cavall del llom de les ones, s'embadaleixen amb els focs follets del cementiri.

Llavors creuen que és que al poble hi ha festa major.

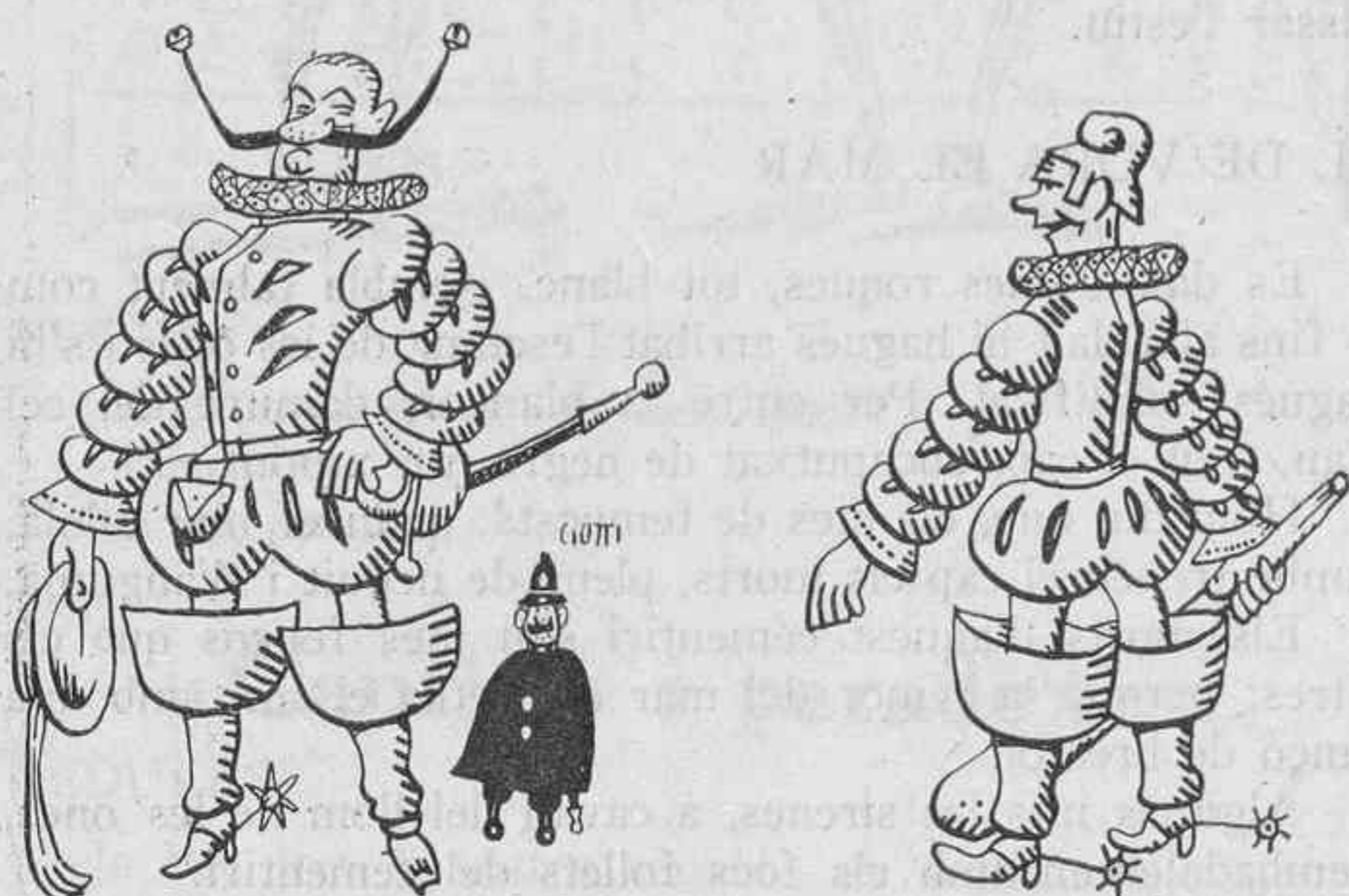

BRAMS D'ASE

—Llamé al cielo, y no me oyó...

—Daos preso!
—Es Don Juan?
—No; és un periodista.

OBRES TEATRALS

“Don Juan Tenorio” i “El Nuevo Tenorio”.
—Aquest any, per ara, sols es representa el primer.

A esto Don Juan te arrojó,
y escrito en este papel
está cuanto consiguió,
y lo que aquí escribió,
mantenido está por él.

EL DELS GOSSOS

Al “Père Lachaise” de París—sota el cel de París, color d'aigua amb aiguardent—hi ha un departament per a gossos. I en aquest departament hi ha tombes amb marbres i bronzes que costen uns quants milers de francs. Moltes persones voldrien tenir una tomba com la d'aquests gossos.

Jo he vist una dama plorar desconsoladament davant la tomba d'un “Pomerània”. I he pensat que segurament no ploraria amb més desconsol al marit—a l'amant, potser sí, però al marit, no: segur—. I he pensat també que, possiblement, aquesta dama no s'enterniria davant un home que pateix.

Però he pensat també que moltes vegades, gairebé sempre, un gos val més que un home.

EL DE SANT ISIDRE, A MADRID

Aquell amic nostre, sempre que anava a Madrid, anava a visitar el cementiri de Sant Isidre. Al cementiri de Sant Isidre hi tenia enterrada la dona que més apassionadament havia estimat. El record d'aquella dona—una carn molt blanca, una pell de seda, una cabellera d'or—era el més bell record de la seva joventut.

De la seva veu, dels seus petons, de les seves carícies, del seu cos meravellós, de la seva gràcia encisadora, no en restava més que aquest record. Però aquest record—avui que ell era ja un home gras, cansat, envellit i desenganyat—era com un resplendor en la seva vida.

I aquest resplendor, la pobra morta, semblava donar-lo també al cementiri, el món dels morts, com abans donà al món dels vius la gràcia incomparable de la seva veu i de la seva bellesa.

LLUFS CAPDEVILA

La voluntat del mort

En Peret, abans de morir, mentre els seus el rodejaven, va deixar dites moltes coses.

—Tu—dirigint-se a la seva dona—ja ho saps, cuida't dels fills com jo me n'he cuidat fins ara. Pensa que em costen molts diners i moltes angúnies. Ja són grans, però s'hi han de fer més. No he arribat a veure'ls homes, però sé segur que ho seran, veritat, fills meus?

—Sí, pare!—varen respondre els dos nois i la noia fills del moribund, que ploraven d'una manera corprendora.

—Feu-vos el càrrec que jo sóc sempre al vostre costat, obeïu la mare, estudeu, dignifiqueu-vos... I a tu—a la noia—, Flora, no escoltis a ningú; vigila'ls molt, els homes... Ho tens entès?

—Sí, pare...

—No et cansis més, Peret.

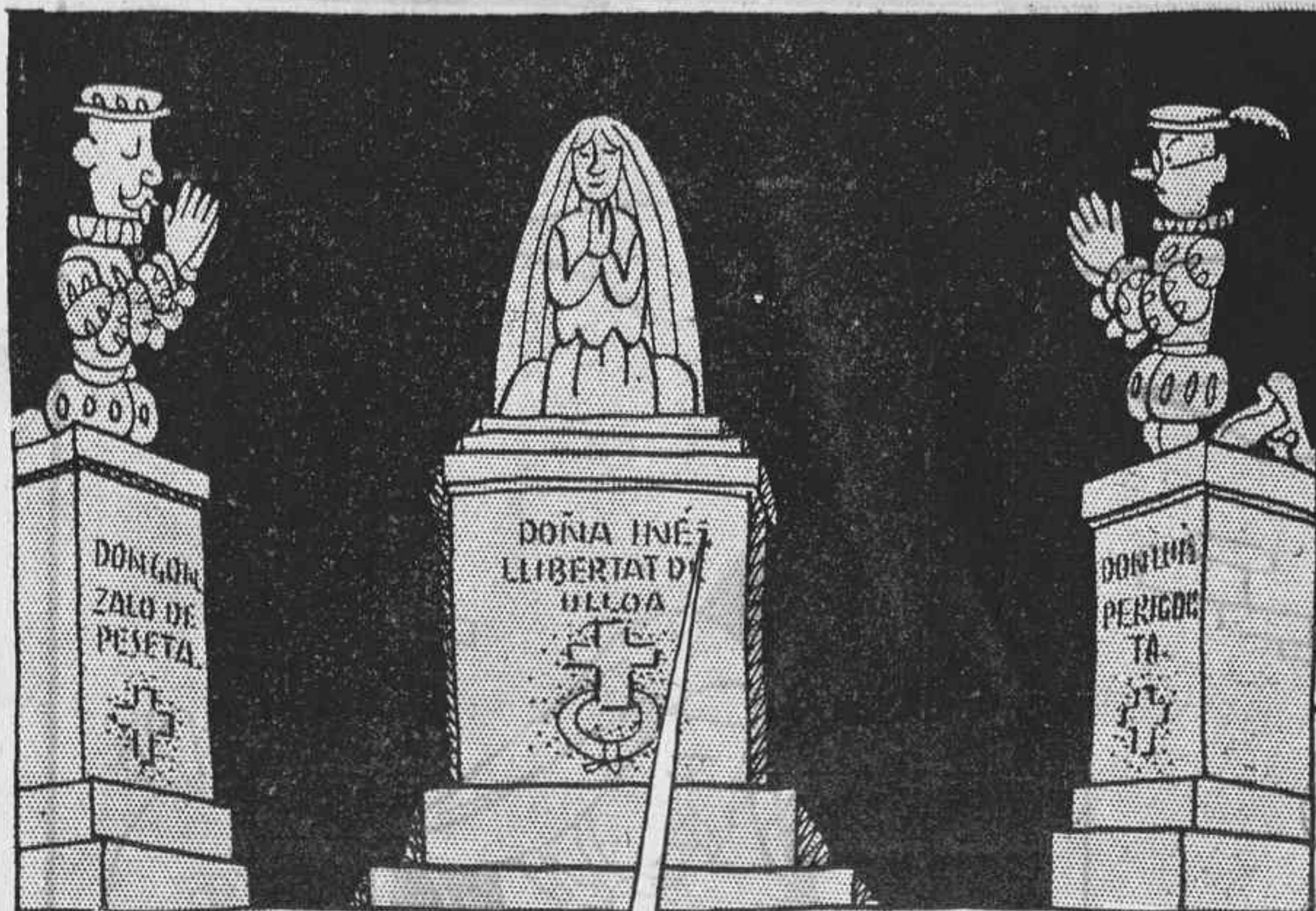
—Em puc morir? Em sembla que ja ho he dit tot... tot...—i dient aquest “tot” fins a nou vegades, va aclucar els ulls per a no obrir-los mai més.

Plors, crits, desmais, de tot hi va haver. Varen córrer els veïns, el vigilant—això passava a les dotze de la nit—, e! “sereno”...

EL "TENORIO" A L'AJUNTAMENT

L'escena del "rapto" interpretada per personatges prou coneguts pels barcelonins.

Yo soy vuestro matador,
como al mundo es bien notorio;

aquí hay un Don Juan Tenorio
que vale lo menos dos.

—Apa, assossega't, Flora—deien les amigues del segon pis.

—Tots l'hem de fer, aquest pas—afegia per a consolar els nois un senyor de l'entresol que va pujar en barret fort i paiama.

—Peret! Peret meu! No et veuré mai més! No em deixis!—eren els crits que proferia la bona de l'esposa.

I més conformats, ja posats sobre si, varen començar els preparatius de l'enterrament. L'un hi volia molts capellans, l'altre moltes corones... "Ves al barri que diran, si no fem una cosa digna. Tothom ho sap que el papà era el gerent de la casa Garriga, Garrigosa i Companyia Societat en Comandita".

La mare no deia res. Plorava. Enyorava de cor el pobre Peret—que havia estat un bon espòs i un excellent pare—i pensava amb les darreres paraules que digué:

—Obeïu sempre la mare, estudieu, i dignifiqueu-vos.

Me n'heu costat tants, de diners i d'afanys!

.....

Ha passat un any.

En aquella casa tot va com Déu vol. Els nois no estudien ni fan res. La noia, aquella xicota que sempre sortia amb el seu pare, ara cada dia fa acompanyar-se per un xitarello diferent.

La mare està desesperada de veure les coses com han anat. No es cansa de donar-los bons consells i recordar-los quines foren les últimes voluntats del pare; però tot en va. Uns moments de silenci, de meditació, de cap baix i respecte i... de res més. Minuts després el desordre de sempre.

Avui, quan tots estaven a taula, la mare els ha parlat així:

—Fills meus... Que no sabeu quin dia és demà? Demà és Tots Sants, dia que s'acompleix el primer aniversari de la mort del vostre pare.

—Es veritat...

—No hi pensàveu, potser?

—Sí...

—I... què vol dir, amb això—s'atreveix a preguntar el més gran dels nois, que està fet un cínec de marca.

—Vui dir que seria molt convenient que vinguéssiu amb mi al cementiri, a dur-li unes flors...

—Justament avui...—va mormolar.— Jo trobo, mare, que amb què hi aneu vós... El pare ja sap que hi pensem molt en ell...

—A més, això d'anar al cementiri en un dia així, francament, és més vanitat que res.

—En Carles té raó...—intervé la Flora, que per la tarda de l'endemà també té els seus compromisos.

—Està bé... Hi aniré jo... A la força no ho vui...

Hi hagué una pausa. La conversa girà en altre sentit i tothom s'aixecà de taula.

I essent a l'endemà, soïa, amb unes flors, els ulls plorosos, va sortir de casa la bona mare.

Ningú no va poder-la acompanyar. Tant els dos nois com la noia—pel que vàrem sentir a l'hora del sopar—tingueren moltes ocupacions. Vegeu, si no, de la manera que el xicot gran s'explicava:

—A quin has anat tu? Al Nou o al Vell?

—Al Nou, noi! N'hem fet de barrila! Demana, si n'hi ha hagut, d'empentes! No sé pas les xicotes que m'he fet. I en el tramvia han seguit els èxits.

—Doncs mira que al Vell... Per poc ens treuen, de la tabola que hem armat...

I a la mare, que havia estat en el de Les Corts, li feria el cor aquell diàleg insolent. Se n'anà al llit amb les llàgrimes als ulls. Els altres es retiraren, i quan tot semblava sumit en el silenci més absolut, un fil de veu—la Flora—cantava el ball de moda que més acceptació havia tingut la tarda del dia de Tots Sants en la *Sociedad Cultural "El Pensamiento"*...

AGUSTÍ COLLADO

EPITAFIS

D'un historiador... que no és en Vallès i Pujals

Jau aquí un historiador
que confonia el "pispar"
amb l'art noble d'historiar.
Fins els morts li tenen por

D'un periodista

Aquesta és la "sepultura"
del periodista Joan Roig.
Sofrí un empatx de censura
i el pobre va morir boig.

D'un mestre d'escola

Fou mestre d'escola. Als rucs
s'entestà a ensenyar a llegir.
Tanta gana va patir
que ara se'l mengen els cucs.

Ll. C.

1923-1930

Jau ací Na Dictadura,
que set anys us va... empipar.
Si no vols tornar a caure-hi,
vianant, passa de llarg!

D'uns Alcaldes

Fórem nobles i, ben rancis,
sols volguérem rectitud.
Però ens gastàvem els cèntims
que anaves portant-nos tu.

D'un Mecenes

Em deien Quico Ganyotes
i jugava amb els milions;
mes vaig ensenyar la ceba
i... adéu!, belles il·lusions!

J. T. R.

D'un aspirant

Jau el doctor Albiñana
a dintre d'aquest femer,
¿oi que fa pudor malsana?
Es que era un gran putiner.

P.

D'un que anava tip

Ben tip al llit va morir,
mossèn Pau Pere Galvana;
i l'escolà sucumbí,
en un recó, mort de gana.

D'un de la concòrdia

Descansa sota eixa llosa
En Francisquet Tombarelles,
únic "leader" i empresari
d'autòmates i titelles.

D'una que va ésser

Na Normalitat volguda
en aquest nínxol reposa;
"petà" a les mans de gent d'ordre,
puix, per "medrà", els feia nosa.

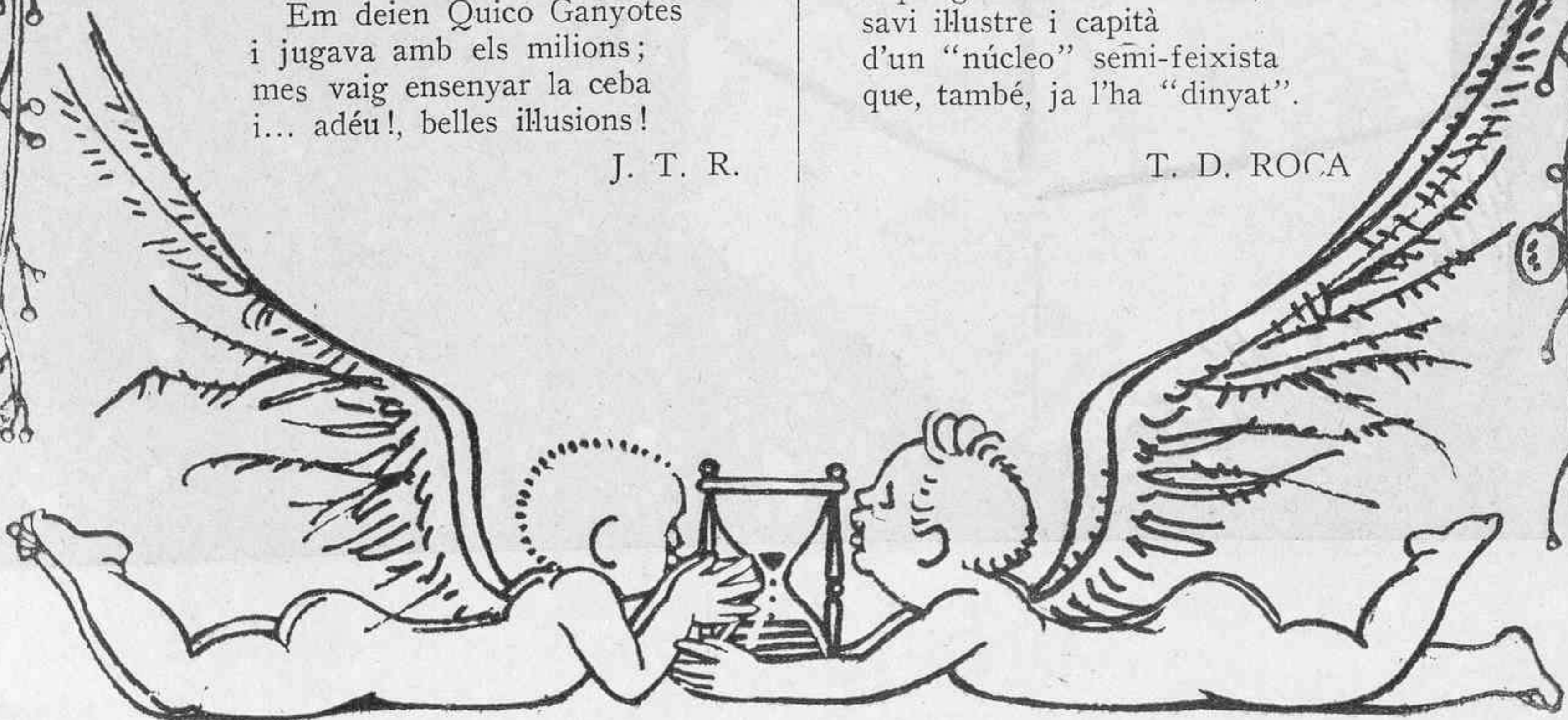
D'una parella... de vius

Víctimes d'una caiguda,
reposen en son etern:
aquí, el baró de la Barra;
allà, el comte de Pocseny.

D'un desgraciat

Aquí geu el doctor Porra,
savi illustre i capità
d'un "núcleo" semi-feixista
que, també, ja l'ha "dinyat".

T. D. ROCA

Ese entierro [que] pasa
 es el tuyo, el capitán te [mató]
 cuando entró en tu casa.

In memoriam

Català! En la diada dels morts de l'any 1930, pensa en aquells bons patriotes que durant els set anys de dictadura varen deixar-nos per sempre més,

recorda el nom d'aquells ciutadans que, en l'exili, varen cloure les seves parpelles,

també en aquells que va sorprendre'ls la mort en les celles infectes dels establiments penitenciaris de la nació, en aquells altres que, venuts per un traïdor, sofriren la darrera pena,

en molts altres que, éssers inconeguts, adoptaren una actitud noble i de menyspreu pels que digueren governar-nos.

Pensa en ells, recorda els seus noms; han estat cavallers d'un ideal, i si la mort va arrencar els seus cossos de la nostra vora, servem el seu més pregon record i veiem les seves ànimes amb nosaltres i emmirallem-nos en elles...

Que els nostres morts, les seves despulles, siguin un record per tots nosaltres!

La viudeta del tercer

Dos anys de matrimoni que varen passar volant. Afortunadament per ella, no va venir el fill tan prompte com en altres matrimonis. Ni tan prompte, ni va venir definitivament. I va quedar soleta en aquell pis del carrer de Casanova, que ells havien estrenat, i que era un cel de tan blau.

Era una de les poques dones que han arribat a casar-se convençudes del què van a fer. No hi havia anat enlluernada per l'amor, ni pensant-se que el seu home era per ella sola. Va conèixer-lo tres anys abans, simpatitzaren, i li va semblar que el camí que més tard hauria de fer per força, avui el podia emprendre voluntàriament. Per això va casar-se. Al cap i a la fi, la vida se l'havia d'agafar pel cantó més a la seva manera d'ésser, i ella sentia el desig de quatre parets tranquiles i lluny de la remor del xafarderisme.

Però, una malaltia que primer va fruir acabant-los els pocs diners que varen arrebregar, es va emportar per sempre més el seu home, xofer d'un taxi de la nostra ciutat. I ja la teniu endolada de cap a peus, amb unes ulleres al voltant dels seus ulls, que alguns maliciosos deien que eren pintades, disposada a afrontar la vida immediatament, abans que l'estómac no es rovellés.

Va fer de minyona, de dependenta, de corredora, i no sabem quantes coses més. A tot arreu hi estava poc temps. Fins i tot semblava mentida, per una dona seriosa com ella, aquesta bellugadissa contínua.

Les males llengües començaven a fiblar. Ja no era al replà de l'escala, sinó al pis de sota i al de sobre, on un xiu-xiu continu li repicava les orelles.

Finalment, un dia va encarar-se amb aquella portera que davant li feia la gara-gara, i darrera seguia el corrent de les altres, i va dir-li:

—Sí; sóc la viudeta del tercer, la que per totes les co-

mares d'aquesta escala porta una vida tenebrosa. La mort del meu marit m'ha fet voltar la Ceca i la Meca cercant una situació estable, i fins després de portar molts àpats endarrerits i la roba ben sargida i apedaçada, no ho he aconseguit. Vosaltres, les que us dieu honrades, fiquen el nas a la casa dels altres i ensumeu, ensumeu, com un ca maleït. No sabeu el què és patir gana ni heu après d'estalviar una peça de roba. Hauríeu de trobar-vos sense home, sense diners, i, amb la cara ben alta, la consciència ben neta, afrontar-vos amb el Destí. Així potser s'hauria acabat aquesta llegenda de les vidues joves, que a tothom es donien, a tots conquisten i a tothom sembla que facin l'ullet...

JORDI MAS

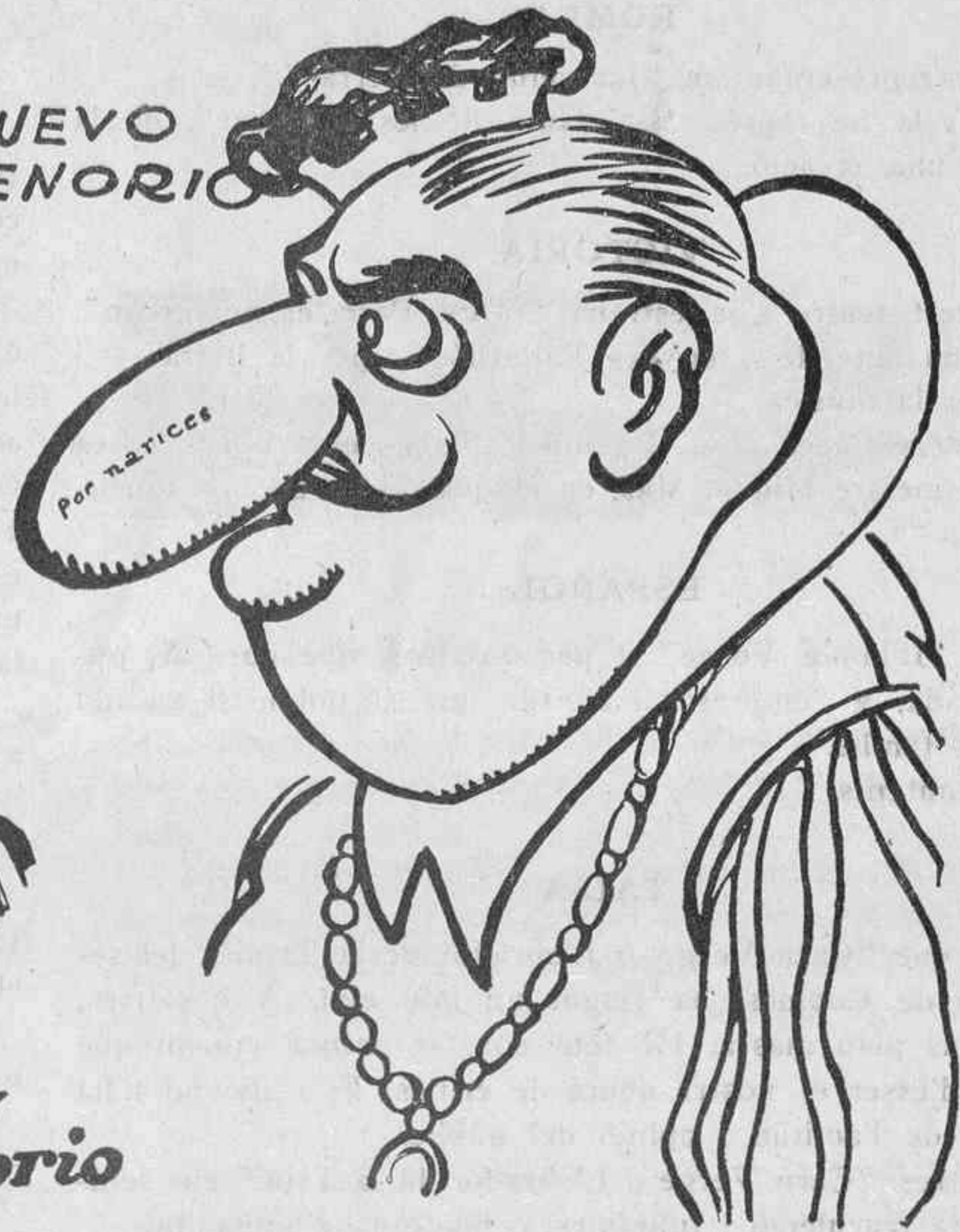
La igualtat davant la mort

Quan hom acaba de traspasar, i amb l'esperit llur (segons creences) es presenta davant la mort, deu dir-li així mateix: "Déu te guard, amic, i xoca-la. Des d'ara ja som amics per sempre. Què m'importa a mi que els anys s'estimbin i rodolin els segles; si l'edat que hom pugui tenir aquí, no representa res, davant lo etern; lo que no s'acaba jamai dels mais." "Benvingut siguis a nosaltres, amic inseparable. Aquí hi trobaràs aquella igualtat tan ben repartida que no es troba enlloc més. Però deixa't de filosofies, i anem al gra. ¿Vols fer el favor d'explicar-me com ha estat la teva vida terrenal?" "¿Per què no? Agafant-la en sentit familiar, la meua vida, pel pas de la terra, ha estat immillorable en tot." "Dispensa'm un moment. ¿El teu nom, si et plau?" "Amb molt de gust. Bonifaci, per servir-te, i de cognom, Piulacs." "Perfectament, dos símbols: el primer comença en bo, i el segon tot és piular. I públicament, ¿com et vas portar?" "Referent a això, tenia una gran dèria per la política, tant, que vam organitzar un partit, a fi de canviar l'estat de coses; fondre la societat vella, tirar-la al gresol de l'opinió, i, treta l'escòria, emmotllar-la al nostre gust." "Illusos! Aquestes utopies es proposàveu?" "Ja ho crec, i que cada dia teníem més adeptes. Allí tothom hi cabia; jo no dubtava pas de veure la nostra idea realitzada. Però, ai, desenganys de la vida!... Quan més esperances tenia, se'm tomba la truita, i adéu tot, em crides al teu costat i..." "Sí, et vaig cridar, perquè vaig dir-me entre mi: Aquest Bonifaci, després de tant piular, el faran tornar foll. Ara ja ets aquí; tomba la vista a mà dreta i mira aquesta espasa veritable de Themis, que no es trenca per ningú. Simbolitza la justícia igual per a tots. A l'esquerra contempla aquelles balances tan ben afinades per tothom, al revés de las dels tenders, que resten del pes. ¿No et sembla que això és una paradoxa?" "Sí, sí; aneu dient." "I quan els somnis veritables et transportin a la terra neguitosa, hi veuràs tota la realitat, d'aquella Comèdia Divina, de Dant, que no per ésser divina, deixa d'ésser comèdia en totes les coses. Aleshores, fastiguejat de tot, tornaràs cap aquí a gaudir del benestar etern."

ERMENGOL PARÉS

EL NUEVO
TENORIO

MONDRAGON

D. JUAN
Tenorio

Si fa o no fa, tan dolent és l'un com l'altre.

Banquet a Vidal i Planas

El passat dilluns, al restaurant Patria, es reuniren un gran nombre d'amics i admiradors d'Alfons Vidal i Planas per a homenatjar aquest vigorós escriptor i celebrar els seus èxits.

Fou una festa d'una gran cordialitat i simpatia. Entre els concurrents recordem Cèlia Gàmez, Lluís Capdevila, Matilde Vázquez, Emili Junoy, Carme Sánchez, Martínez Valls, Godes, Daniel, Díez de Tejada, Joaquim Montero, Rodríguez Grahit, Mora, Guzman, Josep Santpere, i molts altres.

Es reberen moltes adhesions i hi hagueren els discursos de consuetud, que anaren a càrrec d'Emili Junoy, Joaquim Montero, Angel Marsà, Francesc Aldaz, Lluís Capdevila, Cèlia Gàmez, Carme Sánchez i Alfons Vidal i Planas, l'homenatjat.

Discos

—“Cuarteto Rafael” executa amb una brillantesa insuperable la bonica composició del mestre E. Toldrà “Vistes al mar”. Pel seu bon conjunt, el quartet Rafael té, cada dia, més adeptes.

—L'orquestra filharmònica de Viena executa, sota la direcció de Krauss Morgenblater, un magnífic vals de Richard Strauss; estupenda la interpretació.

—El duo de “La Revoltosa” és la placa que han impressionat Sagi Barba i Lluïsa Vela. Elogis no cal fer-ne, ja que els tenim prou coneguts aquests dos artistes.

—González Marín recita “Romance del ochocientos” i “Las tres paterneras”.

—Manuel Vallejo, el mestre dels estils flamencs, canta unes “Seguidillas” i “Fandangos”.

—Irusta, Fugazot i Demare executen amb el seu estil dos “tangos”: “Ya no cantas, Chingolo” i “Caminito”; aquest ens agrada més.

—Vicente Simón, tenor, canta amb molt gust dues cançons, “Palomita” i “Quisiera”.

—Dels ballables, Jack Hylton executa dos fox, on s'hi llueix el xilofonista.

—Demon (el sin rival), amb la seva orquestra, toquen una “jota” i tres “sevillanas”, música del propi Demon.

BAMBI

NOVEDADES

La companyia de Fernande Albany, actriu ja coneguda del nostre públic, ha donat quatre representacions en aquest teatre. Quatre representacions de teatre alegre: “La reine de Biarritz” —dues representacions—, “La joie d'aimer” i “La dame de compagnie”.

No cal pas fer-ne un massa minucios anàlisi. Dient, únicament, el gènere: comèdia alegre, n'hi ha prou. Però comèdia alegre en la qual, a més d'una gran traça, hi ha sempre un bon gust que la salva de tota grolleria.

Ço que hem dit del gènere pot dir-se també dels actors, sobretot de Fernande Albany.

Segueix representant la companyia titular de la casa, “La corona d'espines”, de J. M. de Sagarra.

ROMEA

Segueix representant-se "La veïna del terrat".

Maria Vila ha reprès "La dama de les camèlies", de la qual en fa una creació.

VICTORIA

En aquest teatre s'ha estrenat "Don Paco el milagroso", sàinet en un acte dels senyors Pallardó — per la lletra — i Mas — per la música.

La lletra és poca cosa. La música fa esperar bones coses futures del mestre Miquel Mas, en el qual hi ha un bon músic.

ESPAÑOL

Encara "L'home Verge". I per nosaltres que duri. Al públic li agrada, a l'empresa li agrada que al públic li agradi. Als còmics també.

I tots contents.

TALIA

Sembla que "Carn Verge o L'obrador de la Trini", del senyor Feliu de Codines, ha tingut un bon èxit. A nosaltres, però, no ens plau massa. Ho fem constar perquè creiem que aquest ha d'ésser el nostre deure de crítics. El crític no n'ha de fer res de l'actitud i opinió del públic.

A nosaltres, "Carn Verge o L'obrador de la Trini" ens sembla una obra truculenta i fulletinesca, mancada d'humanitat.

Reconeixem, però, i ens ho expliquem perfectament, l'èxit que va tenir per una certa part del públic. I creiem que, encara que a nosaltres no ens plagui, l'obra pot ésser un bon negoci per l'empresa.

La interpretació força expressiva i aplomada.

APOLO

"Por si las moscas..." és un sàinet arrevistat, original dels senyors Vela i Campua i amb música del mestre Alonso. "Por si las moscas...", com el seu títol indica, no té pas cap transcendència. Ni l'ha de tenir, perquè el transcendentalisme fóra una cosa còmica en aquest gènere.

Però té, en canvi, totes aquelles característiques que atrauen el gran públic: alegria, frivolitat, una música lleugera, un diàleg ben carregadet de pebre i mostassa, moltes dones boniques amb molt poca roba. I té, sobretot, la intèrpret ideal en Cèlia Gàmez, que és una "vedette" de les que aquí i a l'estranger, en corren poques. Molt bonica — bonica com un sol —, molt elegant, molt graciosa, i amb una simpatia que ja és el "no va màs". Què més voleu? I com no havia de tenir èxit "Por si las moscas"...?

No ens hem d'oblidar tampoc de Bretaño, cada dia més graciós i més amo del públic.

OLYMPIA

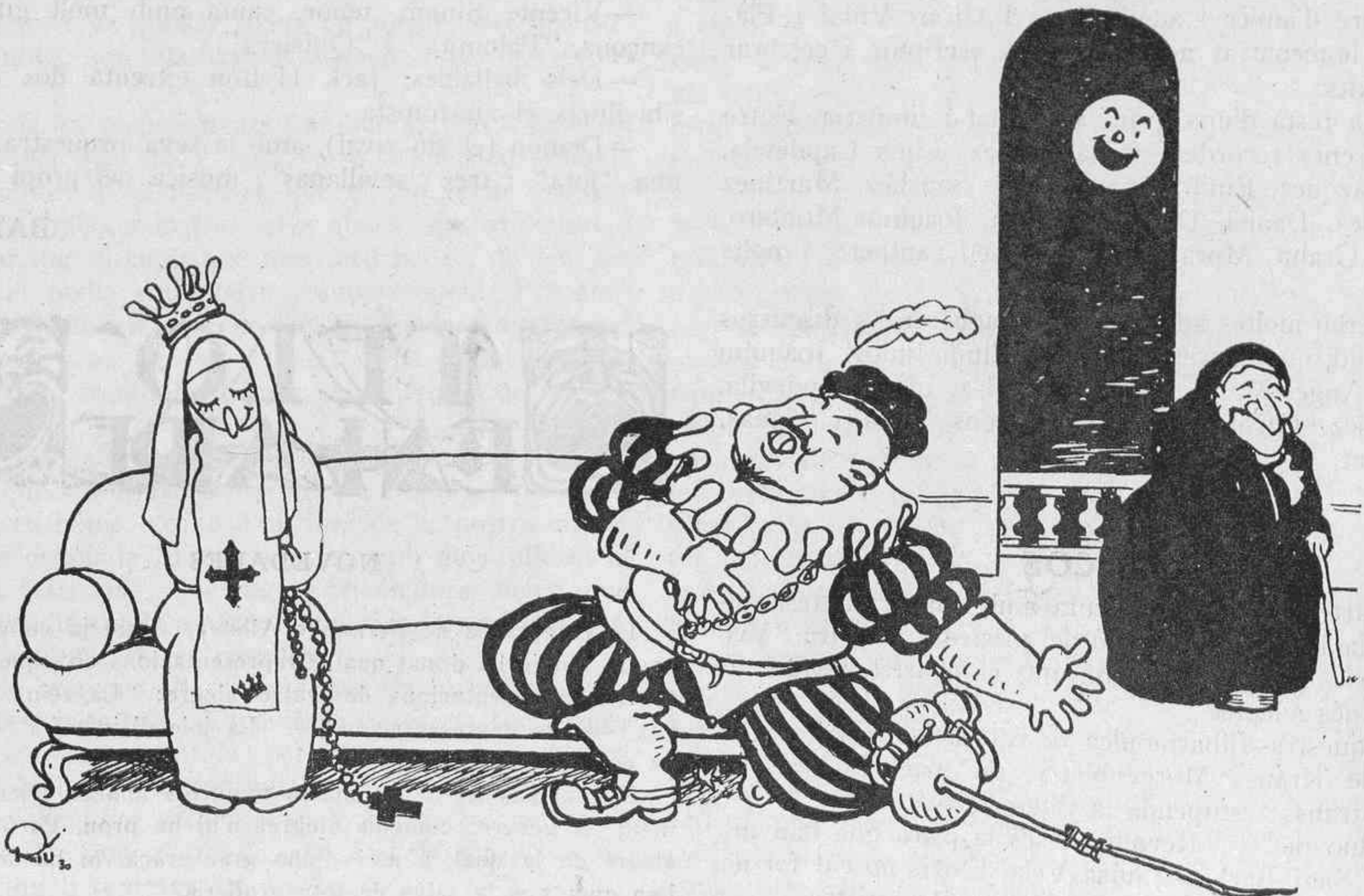
El públic de revistes a Barcelona és un públic ben estrany. La nit de l'estrena d'"Atlantic City" protestà l'obra amb una eloqüència terrible.

Ara, en canvi, sembla que a Olympia cada dia hi va més gent i aplaudeixen amb gust l'obra.

Això ha passat a Barcelona amb aquesta i amb moltes altres revistes. Nosaltres ens alegrem que sigui així.

GOYA

"El marido, la mujer y el fantasma" és una comèdia d'Antoni Guzmàn Merino, en la que hi ha veritables encerts. I, sobretot, té una modernitat de bon gust, una modernitat de l'extravagància que alguns confonen llastimosament amb l'art pur.

No es verdad, àngel de amor,
No es verdad, paloma mía,
que et segueixo fent l'amor
perquè se'n vagi ta tia?

Cal aplaudir l'obra d'aquest jove autor, en el que cada dia veiem més signes d'intelligent.

Molt bé la interpretació per part de Carme Sànchez, que és una actriu de molts mèrits, i dels senyors Cabré i Cumelles.

NUEVO

"Paca la telefonista" segueix al cartell. Ho comprenem perfectament. A part els mèrits que té l'obra, té una intèrpret que val totes les pessetes d'aquest món i de l'altre: Matilde Vázquez, que és una gran actriu... a més d'una gran cantant.

LICEO

Dimarts vinent, dia 4, obre les seves portes el nostre gran teatre d'òpera.

S'inaugura amb l'òpera "Louise", de Charpentier, anys ha no representada a Barcelona. Heu-vos ací el primer encert del nou empresari del Liceu, senyor Rodés. "Louise" és una de les obres més belles de la moderna operística.

Per a donar més caràcter d'esdeveniment a l'acte, sembla que Charpentier vindrà a Barcelona.

A. S.

ENTREACTES

Els Tenorios

Sembla que els millors "Tenorios" d'aquest any són els que interpretaran els grans actors Tressols, Cervera, Giménez-Sales i Salvat.

Enric Borràs, al costat d'aquests "Tenorios", és una cafetera russa d'abans de la guerra. Es per aquest motiu, és a dir: per por a la competència, que no ha volgut interpretar el "Tenorio" a pesar de les immillorables condicions que varen fer-li els empresaris d'aquí.

L'únic que s'hi ha atrevit és Josep Santpere — el gran Josep Santpere — que, des de l'escenari de l'Espanyol en donarà, com cada any, una interpretació còmica.

Una "Inés"

Hom diu que una de les nostres característiques més significades representarà la Inès del "Tenorio".

Hom diu que els seus setanta anys no seran obstacle.

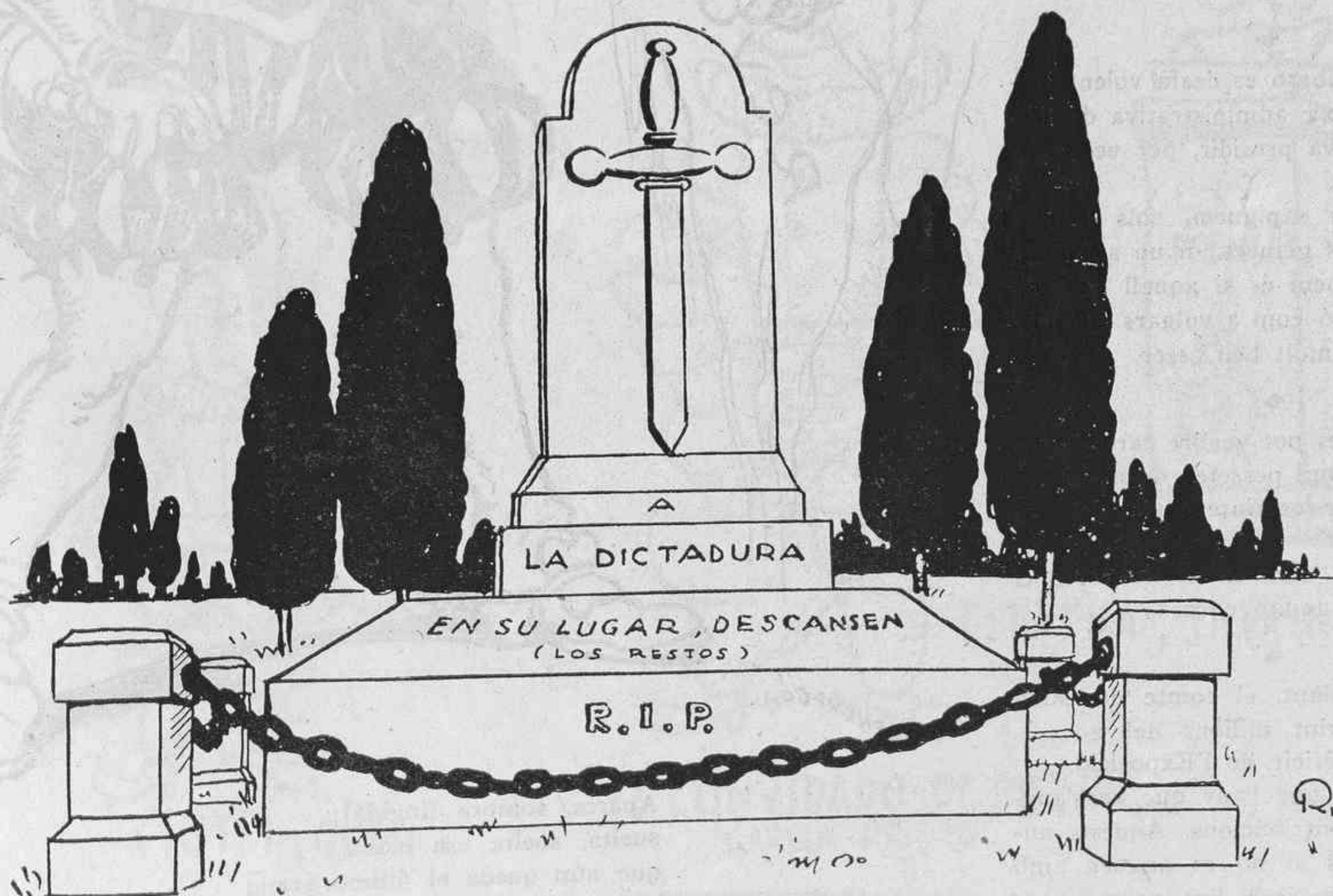
"El amor solfeando"

Es una pel·lícula discreta, sense pretensions de gran obra, ni que hagi de marcar cap nova fita en els annals del cinema sonor. L'empresa editora ha volgut demostrar-nos que també és possible fer coses bones, i ho ha aconseguit.

Els actors compleixen perfectament. Alady, malgrat del seu curt paper, ens ha fet riure una estona. Creiem que en el transcurs de la cinta, unes quantes situacions còmiques més d'aquest humorista, haurien agradat al públic.

"Estrellados"

Buster Keaton ens ha presentat la seva primera pel·lícula parlada en espanyol. La dificultat de Buster en parlar l'idioma hispànic és notada en algunes escenes. No obstant i això, la pel·lícula no es ressent de res, i el públic celebra els acudits seriosos i còmics que un rera l'altre passen davant dels nostres ulls. Hi trobem un conjunt de semblança amb "El comparsa", però això no vol dir que la dosi d'humor inesgotable de "Pamplinas" ens faci mal efecte; molt al contrari, les escenes còmiques són moltes, i l'art de l'home que no riu mai, en aquesta pel·lícula, se'ns demostra inigualable.

In memoriam

Aquests esquellots els dediquem, com tot el número, als morts. Com veureu, la diada s'ho porta.

Però com podrieu equivocar-vos, us volem avisar: sembla que parlem de "vius", però parlem de "morts".

Tan morts, que ja fan pudor.

Al senyor Yanguas li donaren un banquet a Linares. Li donaren, naturalment, els quatre gats de la Ueme.

Per tal que poguessin dinar tranquils, els quatre gats hagueren de celebrar el banquet en una finca fora de la població i guardats per la guàrdia civil i la policia.

A Santander diu que es preparen per a rebre a la comparsa còmica de la Unió Monàrquica Nacional, o sigui Primo de Rivera (J. A.), Calvo Sotelo, Guadalhorce i altres "clowns".

A Toledo han fet també una bona rebuda als "legionarios". Una rebuda de menyspreu: d'indiferència.

Aquesta gent, a tot arreu té el mateix èxit.

El senyor Joan La Cierva, natural de Mula i molt estimat a Barcelona des de la repressió de 1909, ha dit que ell no és un vell polític, sinó un home nou.

Però ningú no se l'ha cregut: en 1909 ja ranciejava.

El baró del biberó es desfà volent justificar la disbauxa administrativa de l'Ajuntament que va presidir, per vergonya dels barcelonins.

Que nosaltres sapiguem, sols li han publicat els seus gèmeos en un sol diari.

El que no sabem és si aquell diari ha cobrat la inserció com a vulgars anuncis. Que tot podria molt ben ésser.

A Barcelona es pot vendre carn de ruc pagant tan sols mil pessetes de multa.

En canvi, per escriure un article, et processen.

Es la manera com entén les coses el governador que tenim encara.

Pidolant, pidolant, el comte de Güell ha aconseguit vint milions del govern, per aliviar el dèficit de l'Exposició.

Estem segurs que l'any que ve s'augmentaran les contribucions. Aquests auxiliis governatius si no es paguen amb diners, es paguen amb dinades.

El comandant en cap dels revolucionaris del Brasil ha fet saber que no participaria ni ajudaria cap govern a base d'elements militars.

Els revolucionaris brasilers són, realment, gent molt assenyada.

Els aplaudim!

Si fullegeu, aquesta temporada, "La Veu", trobareu Don Alfons per tot. Don Alfons per ací, Don Alfons per allà. "La tarda de Don Alfons". "Don Alfons a Tudela". "Audiències de Don Alfons". "Un discurs de Don Alfons".

Ves qui els ho havia de dir que serien tan alfonsins...

Però el món dóna moltes voltes... i les actes fan donar més voltes encara.

Els barcelonins menjàvem carn de "burro"... A Coll-Blanc mataven "burros" selectes per als barcelonins...

Què feia, doncs, mentrestant, el senyor Comte de Güell?

Aparta, sombra fingida!
suelta, suelta esa mano
que aún queda el último grano
en el reloj de mi vida.

Alguns personatges del "Tenorio"

D. JUAN, DÁMASO.

DON LUIS (?) ALBA.

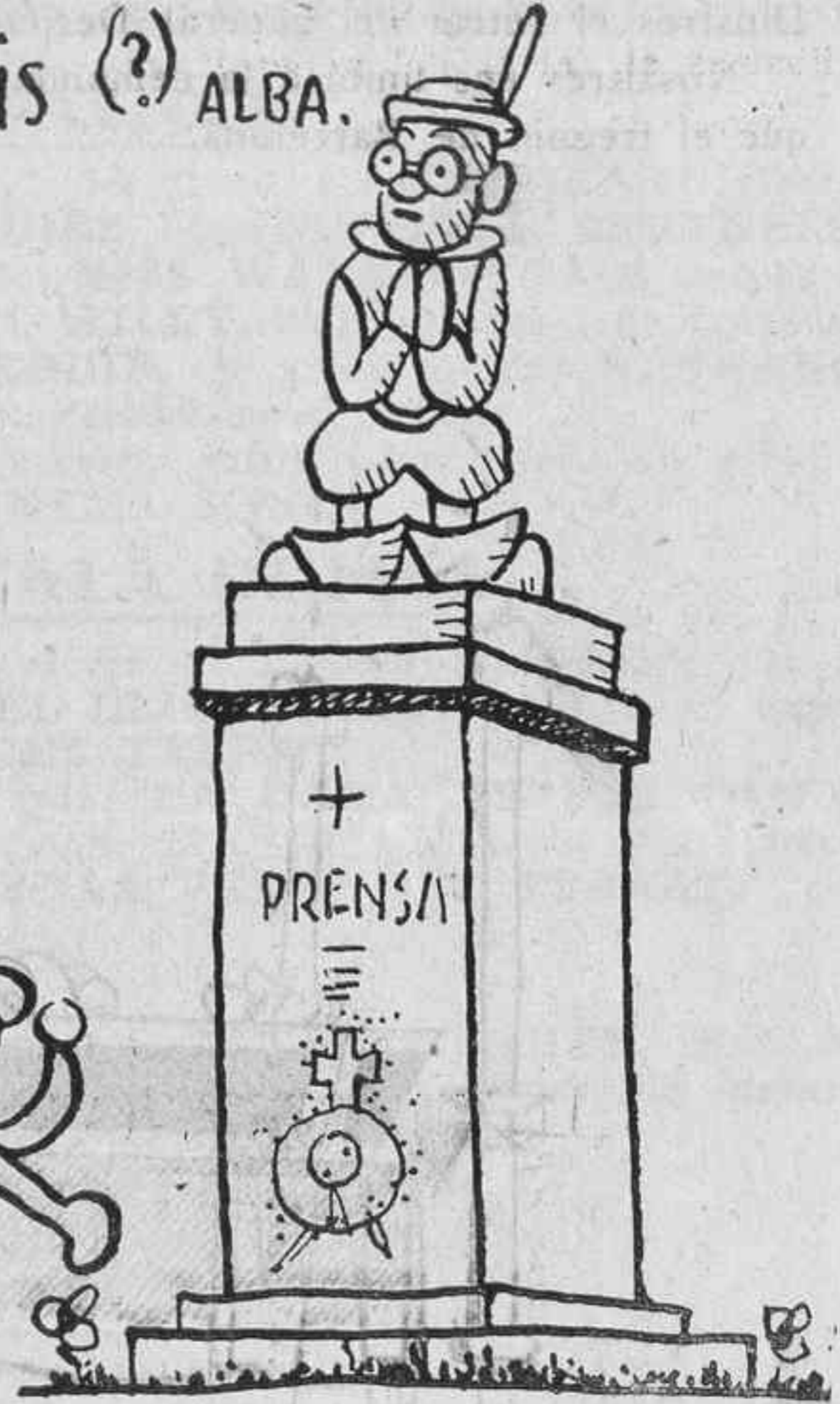
BRÍGIDA, ROMANONES.

CIUTTI, GÜELL.

EL CONVIDADO DE PIEDRA,
GARCIA-PRIETO.

ESTATUA, LA PRENSA.

PASSARELL

Diuen que el senyor Cambó es casarà amb l'Alba...

I que tot seguit es faran efectives les responsabilitats... del comunisme.

Davant la insistència del govern espanyol a demanar-la, es creu que el govern francès concedirà l'extradició de Pons i Blanco.

Pons i Blanco tornaran, doncs, al penal de Figueres. Un cop al penal de Figueres...

Però, si és així, França hauria violat una vegada més els principis humanitaris de què es vana. I acabaria de perdre entre nosaltres el prestigi de nació liberal que encara li resta, per culpa dels governants d'ara.

Processos, discursos denunciats, diaris recollits, multes, detencions governatives, conferències prohibides, ciutadans segregats, mítings suspesos...

Llibertat! Llibertat!

Diuen que el gos del Príncep d'Astúries es menja cada dia un pollastre rostí.

Quin exemplar de gos!

A Barcelona hi ha molta tranquil·litat.

Ço que ja no hi ha, és bons aliments.

Amb motiu del rapte de Macià per la policia, el poble de Manresa va demanar que es tregués de la Galeria de Manresans Il·lustres el retrat del general Despujol.

Nosaltres ens unim a la demanda, però creiem més pràctic que el treguin de Barcelona.

Diuen si Irigoyen, l'ex-dictador argentí, serà deportat a Espanya, on viurà exiliat.

Excellent idea.

Tothom sap que és la terra en la qual els ex-dictadors, per trapelles que siguin, se les campen millor.

RESPOSTES DAGADES

P. R.—No podem complaure-us. Deveu esmenar-vos bastant, si voleu veure publicat algun treball vostre.

E. I. (Palamós).—Vol donar-me la seva direcció? Consti que no és per venir-la a esgarrapar, eh?

V. M. (Sabadell).—A la vostra poesia li falta precisament això, poesia. Perquè són un seguit de ratlles que no consonen ni diuen res, malgrat del seu títol.

Ll. R. C.—Malgrat de no haver-hi censura, és un tema, el vostre, massa seriós. Les inicials en qüestió sols poden usar-se per abreujar Sant Martí.

Bolavà.—No ens acaben d'agradar.

E. D. M.—En cartera.

A. D. G.— Hem aprofitat bastant del vostre. La prosa, per llarga, fou escurçada.

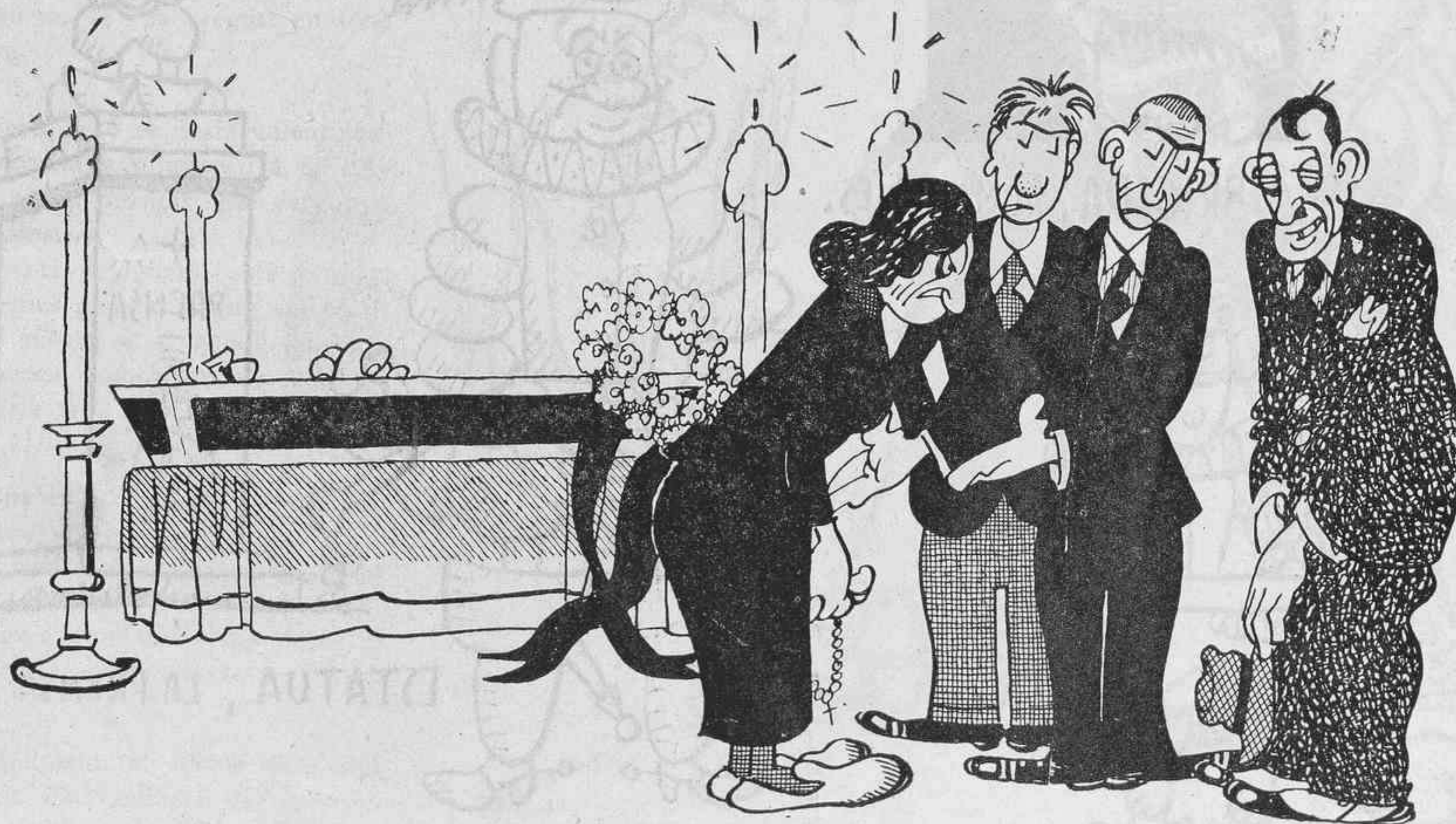
R. F. J.— No podem publicar els vostres versos. Els podeu fer millor.

Ll. R. C.— No ens acaba de fer el pes.

Un lector.— Quina feina ens busqueu! Tenim altres coses a fer, amic.

J. B. S.— No pot anar.

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

LES ESCENES FUNEBRES

—Aquí li presento a la "desconsolada viuda".
El veí: —Bé, no serà tant.

Demaneu arreu
el famós

Xampany RIGOL

Caves a Sant Sadurní de Noya

Casa fundada en 1900

DIPOSIT A BARCELONA
Casanova, 110 - Telèf. 70473

Agent general de vendes: **JOSEP SUAREZ**

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil **JOSEP SANTPERE**

Primers actors i directors:

JOSEP SANTPERE i **ALEXANDRE NOLLA**

Primera actriu: **MARIA FORTUNY**

Avui, dijous, tarda: **LES DONES QUE FUMEN**. — Nit: **L'HOME VERGE**.

Demà, divendres, tarda: **EL 69 MUNTAT**. — Nit: **UN CURRIDU PER FORÇA**, i **"DON JUAN TENORIO"**.

Totes les nits: **"DON JUAN TENORIO"** i **EL 69 MUNTAT**, pel més gran dels actors catalans, En Josep Santpere, i la seva magnífica companyia.

TEATRE TALIA

Companyia de Vodevil, Comèdies i Sainets

Primera actriu: **ENRIQUETA TORRES**

Avui dijous, a les 5, popular: **LA REINA DELS PERNILS** i acte quart de **"DON JUAN TENORIO"**, en grimègia, pels seus creadors Visita López i M. Giménez-Sales. — Nit, a un quart d'onze: l'èxit **CARN VERGE** o **L'OBRA-DOR DE LA TRINI**.

Demà, divendres, tarda, a les 5: **EL 13.000 PELAT** i acte quart de **"DON JUAN TENORIO"**. — Nit, a les 10: **CARN VERGE** o **L'OBRA-DOR DE LA TRINI**, i acte quart de **"DON JUAN TENORIO"**, per V. López i Giménez-Sales.

Dissabte i diumenge, grans programes extraordinaris: **DE QUI ES EL FILL?**, acte quart de **"DON JUAN TENORIO"** i la comèdia de formidable èxit que vostè sempre recordarà, **CARN VERGE** o **L'OBRA-DOR DE LA TRINI**.

TEATRE NOU

Companyia **SAUS DE CABALLÉ**

Director: **P. SEGURA**. Tenor: **J. ROSICH**

Avui, dijous, tarda i nit. Extraordinàries funcions. **LA DEL SOTO DEL PARRAL** (acte primer) i **PACA LA TELEFONISTA**.

Totes les nits, l'èxit de la temporada: **PACA LA TELEFONISTA**.

PRINCIPAL PALACE

Tots els dies: tarda, a les 5; nit, a les 10: **GRANDIOSES ATRACCIONS**. **AGUDIEZ**, ventríloc; **HOLL BROTHERS**, gimnastes meravellosos; **MISS WANEYO**, danses acrobàtiques; **MERCEDES ET WILLY**, balls plàstics i de fantasia; **CORNOLLA AND EDDIE**, de gran broma; **NATHANO BROS**, patinadors extraordinàriament còmics.

Les sessions començaran, tarda i nit, amb un escollit **PROGRAMA DE CINEMA SONOR**.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui, dijous, tarda, a les 5: El millor espectacle per a infants. **LA FLOR DEL LLIRI BLAU**. — Nit, a un quart d'onze: **LA VEINA DEL TERRAT**.

Demà, divendres, tarda: **LA DAMA DE LES CAMELIES**, formidable creació de **MARIA VILA**. — Nit, i totes les nits: èxit sorollós de **LA VEINA DEL TERRAT**.

OLYMPIA

Avui, dijous, tarda i nit: **ATLANTIC CITY**. Exit de **Mary Myram, Ferrini, Tomm Good, Miss Topsy, Sir Robert Devlee, 24 Girls, 24 Danseurs, 60 Ballarines**.

THE SUNDAY GIRLS

Demà divendres.....???

TEATRE APOLO

Companyia **CELIA GAMEZ-FAUSTINO BRETANO**

Tots els dies, èxit delirant de l'obra cim del gènere còmic, en 2 actes i 8 quadros, de **Vela, Campúa** i música del mestre **Alonso: POR SI LAS MOSCAS...** Dues hores de rialles contínues.

Cèlia Gàmez i Faustino Bretano 50 formoses **Girls Gàmez** Formidable creació de tota la companyia.

TEATRE GOYA

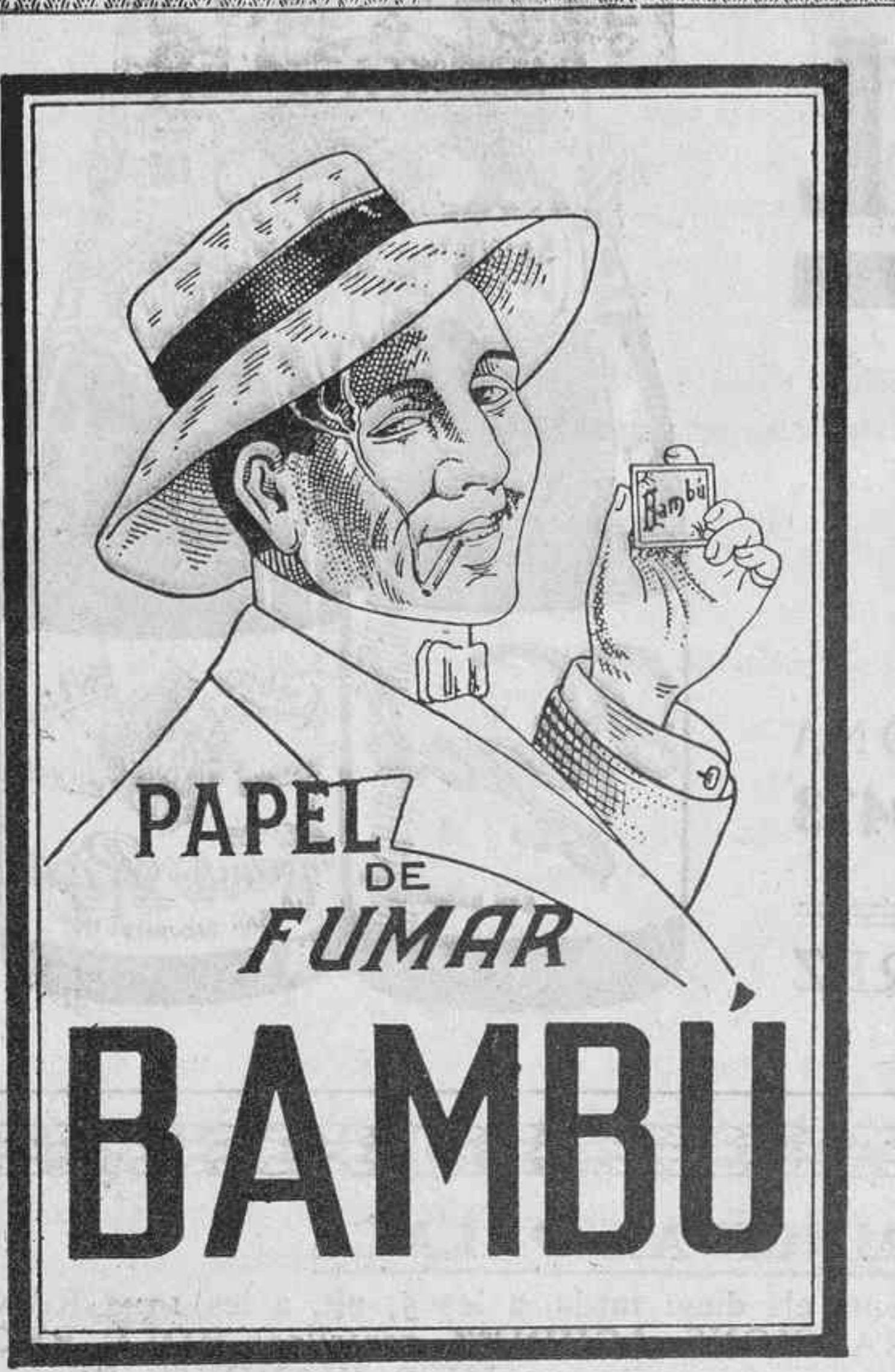
Companyia d'**ALFONS VIDAL I PLANAS**

Avui, dijous, continua l'èxit amb la representació de

"DON JUAN TENORIO"

"Doña Inés", **CARME SANCHEZ**; **"Don Juan Tenorio"**, **EDUARD CABRE**.

Luxós vestuari. Esplèndides decoracions. Brillant interpretació.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

VIES URINARIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.; de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uèritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentortollament, tractament i guariment de les dites malalties.

MARICEL-PARK

GRAN PARC D'ATRACCIONS MONTJUIC

MUNTANYES RUSSES

Les més sensacionals d'Europa

BUG L'atracció més trepidant

Witching Waves La sempre agradable atracció

GRAN PISTA D'SKATING

MAGNIFIC RESTAURANT

TOBOGAN - CASCADA - DISCOS - SKOOTER

Mitjans de comunicació:
AUTOS: Carretera de Montjuïc, recentment asfaltada.
PUBLIC: Funicular de Montjuïc (bitllet anada i tornada combinat amb entrada al Parc: 1 pta.)

ENTRADA AL PARC: 0,50 ptes.

Caruso, Fleta, Titto Schipa, Pau Casals, Sagi-Barba, etc.

Totes les celebritats impressionen en discos

La voz de su Amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Demaneu-los per tot arreu

Don Juan Tenorio

drama religioso fantástico en 7 actos y
en verso de **José Zorrilla**. Ptas. **1,50**

El Nuevo Tenorio

leyenda dramática en 7 actos, en prosa
y verso original de **Joaquín M.^a
Bartrina y Rosendo Arús y
Arderiu**. Ptas. **2,40**

■
MURGER. «ESCENES DE LA VIDA BOHEMIA». Tra-
ducció d'E. Lluelles. Pròleg de Santiago Rusiñol. Ptes. **2,50**

ROUSSEAU. «CONTRACTE SOCIAL». Traducció i pròleg
de Ramon Vinyes. Ptes. **2,50**

DIDEROT. «LA MONJA». Traducció i pròleg de Lluís
Capdevila. Ptes. **2,50**

SANTIAGO RUSIÑOL. «COSES VISCUEDES» Ptes. **2,50**

CERVANTES. «DON QUIXOT DE LA MANCHA». Traducció catalana d'Antoni Bulbena. Pròleg de J. Givanel.
3 volums ptes. **7,50**

VOLTAIRE. «DICCIONARI FILOSOFIC». Traducció de
Domènec Guansé. Pròleg de Gabriel Alomar. Ptes. **2,50**

Llibreria Espanyola

ANTONI LÓPEZ

Rambla del Mig, 20

Telèfon número 18692

BARCELONA

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en Gir Postal o bé en segells de franqueig allibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes.

■
G I R O N A

EPISODIS NACIONALS

de **B. PÉREZ GALDÓS**

Traducció de **J. BURGAS**

Preu: 2,50 pessetes

**!Cuál gritan estos malditos,
pero mal rayo me parta...**

.....!
.....!